

Via Regia

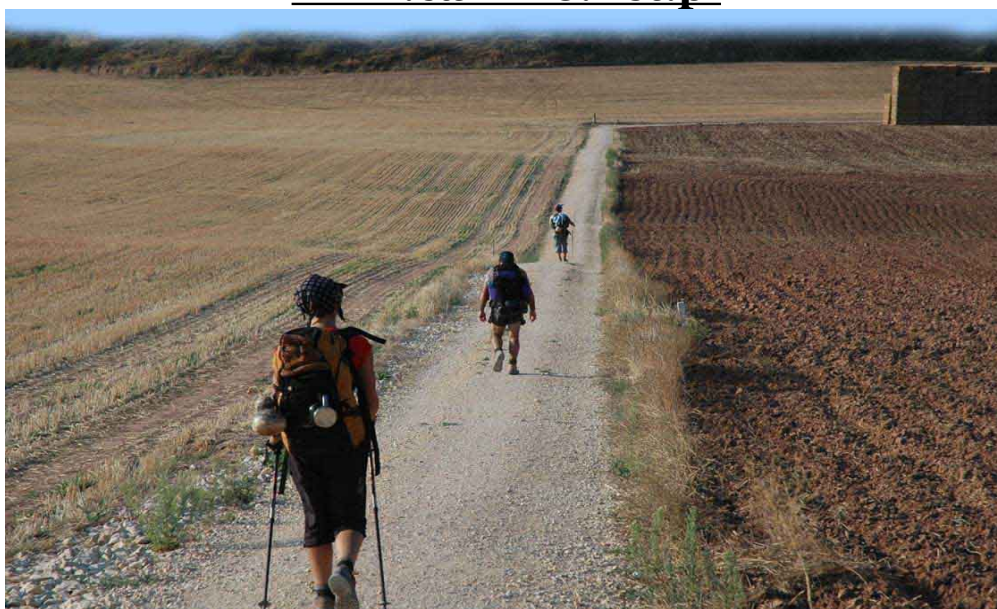
Droga św. Jakuba

Brzeg – Wrocław – Legnica – Zgorzelec – Praga – Bawaria – Francja –
Hiszpania – Santiago de Compostela

Wrocławski Informator Pielgrzyma

Nr 1   marzec 2009   Rok I

www.camino.net.pl

Od kilkunastu lat w wielu krajach Europy pojawiają się piesze i rowerowe szlaki oznaczone symbolem muszli: to Drogi św. Jakuba (Caminos de Santiago, Routes of St. James, Chemins de St. Jacques, Jakobswege). Służą one mają pielgrzymom, którzy w samotności lub małej grupie przemierzać chcą Stary Kontynent w poszukiwaniu jego duchowej jedności. Pragną się modlić, przemyśleć swoje życie, odetchnąć od zabiegania, odkryć pierwotną spójność naszego Kontynentu albo po prostu - zwiedzić ciekawe miejsca, poznać nowych ludzi czy zażyć ruchu zgodnie z zasadą "w zdrowym ciele zdrowy duch". Bo właśnie przeżycie duchowe jest najważniejsze na tym szlaku. Nie jest to więc szlak turystyczny: jest to raczej szansa na "rekolekcje w drodze".

Najważniejsze Drogi św. Jakuba w Polsce południowo-zachodniej to:

Droga Dolnośląska i Droga Wielkopolska (Gniezno - Poznań - Głogów - Zgorzelec - Praga) oraz Via Regia (Brzeg - Wrocław - Legnica - Zgorzelec).

Dlaczego św. Jakub?

Dla średniowiecznych Europejczyków istniały trzy odległe miejsca, które - jak Bóg da - warto było odwiedzić: Grób Chrystusa w Jerozolimie, Rzym oraz położony na "końcu świata" grób św. Jakuba. W pobliżu bowiem "końca świata" (Finis terrae), najdalej na zachód wysuniętego punktu Kontynentu, w hiszpańskim Santiago de Compostela (co oznacza po hiszpańsku: Święty Jakub na Polu Gwiazd) odnaleziony został grób brata św. Jana Ewangelisty, pierwszego biskupa Jerozolimy i pierwszego z dwunastu Apostołów, który zginął śmiercią męczeńską (w roku 44) - właśnie św. Jakuba Starszego. Powracający stamtąd wiele opowiadali o niezwykłym miejscu, o drodze oraz przynosili ze sobą niespotykane w innych miejscach muszle, nazwane - a jakżeby inaczej - muszlami św. Jakuba. Z czasem motyw muszli stał się symbolem pielgrzymowania, wędrówki z domu do Domu. Taką właśnie rolę pełni ona także w herbie papieża Benedykta XVI. Sam zaś św. Jakub stał się patronem pielgrzymów, wędrowców i wszystkich podróżujących. Stąd jego wezwanie otrzymywały liczne kościoły i szpitale, w których opiekę mogli znaleźć wszyscy będący w drodze. Powstawały one zwłaszcza przy drogach, którymi najchętniej szli pątnicy. Szlaki usiane kościołami, kaplicami czy figurami św. Jakuba, symbolami muszli (pełniącymi także rolę drogowskazów) albo schroniskami dla pielgrzymów stworzyły w Europie późnego średniowiecza gęstą sieć, dzięki czemu jeszcze w końcu XVIII wieku J.W. von Goethe pisał, iż Europa powstała na szlakach prowadzących do Compostela. W wyniku przetaczających się przez Europę Zachodnią walk religijnych XVI-XVII wieku rola pielgrzymich szlaków zaczęła jednak spadać. Bezpieczną drogę do Hiszpanii utrudniła rewolucja francuska, wojny napoleońskie... Pielgrzymie trasy do Santiago uległy zapomnieniu.

Odrodzenie

Aż wreszcie w roku 1982 Jan Paweł II wygłosił w Santiago do Compostela tak zwany "Akt Europejski", w którym mówił m.in.: "Ja, Jan Paweł, syn polskiego narodu, który zawsze uważał się za naród europejski, syn narodu słowiańskiego wśród Latynów i łacińskiego pośród Słowian, z Santiago kieruję do ciebie, stara Europo, wołanie pełne miłości: Odnajdź siebie samą! Bądź sobą! Odkryj swoje początki. Tchnij życie w swoje korzenie." Na efekty tego zaproszenia nie trzeba było długo czekać. Już cztery lata później Rada Europy uznała

Drogi św. Jakuba za najważniejszy szlak kulturowy Kontynentu i zachęcała poszczególne osoby, jak i władze regionów do odtwarzania dawnych, pątniczych szlaków. Kilka lat później piesi pielgrzymi do Santiago de Compostela wyruszyli z Francji; w 1995 odtworzony został pierwszy odcinek szlaku w Niemczech, nieco później w Szwajcarii, w krajach Beneluksu. Zaś w cztery miesiące po śmierci Papieża-Pielgrzyma, Jana Pawła II, nastąpiło otwarcie pierwszego odcinka Camino w Polsce. Zainicjowana przez "Bractwo św. Jakuba Apostoła" Dolnośląska Droga św. Jakuba połączyła Głogów, Jakubów (dawne i ożywiane na nowo sanktuarium św. Jakuba), Grodowiec, Polkowice, Bolesławiec, Lubań i Zgorzelec. Do działań tych włączyła się także Fundacja Wioski Franciszkańskiej, która przygotowuje kontynuację Drogi Dolnośląskiej już na terenie Wielkopolski (równocześnie zaś trwają prace na przedłużeniu szlaku do Pragi) oraz pierwszy, dolnośląski odcinek Drogi św. Jakuba "Via Regia", która ma

połączyć Kraków, Opole, Wrocław i Legnicę ze Zgorzelcem. Dalej pielgrzymi mogą już iść istniejącymi szlakami - do Santiago de Compostela i aż na "koniec świata".

Aktualności

Rozpoczęły się przygotowania do III Ogólnopolskiego Spotkania "Polskiego Klubu Camino de Santiago". Odbędzie się on w dniach 1-3 maja 2009 w Sobótce pod Wrocławiem. Miejsce, gdzie odbędzie się tegoroczne spotkanie nie jest przypadkowe. Sobótka to małe miasteczko na Dolnym Śląsku znajdujące się u stóp legendarnej góry Ślęży (718 m n.p.m.). Miastu patronuje św. Jakub, którego wizerunek znajduje się także w herbie Sobótki. Spotkanie rozpocznie się 1 maja, kiedy pod Ślężę dotrze większość jego uczestników. Przybyli mogą o dowolnej godzinie zakwaterować się w ośrodku ZHP, który zostanie zarezerwowany na cele spotkania (ceny noclegów - 25 złotych za dobę w warunkach typowych dla *Camino de Santiago* ;)

Strona internetowa ośrodka: www.sobotka.dolnoslaska.zhp.pl.
Wieczorem możliwe ognisko - zależnie od pogody.

Dzień drugi: 02 maja 2009 - Od godzin rannych przygotowania prelekcji. Dla pozostałych możliwość zdobycia pieszo Ślęży (ok. 4 i pół godziny w obie strony). Msza święta w kościele św. Jakuba w Sobótce dla wszystkich przybyłych i gości. Przejście (5 minut) do sali. Następnie prelekcje i slajdowiska zaproszonych gości w godzinach popołudniowych. Liczymy na możliwość ustawienia stoisk z literaturą nt. *Camino*. W godzinach wieczornych spotkanie członków Klubu Camino de Santiago i wszystkich zainteresowanych w Ośrodku ZHP. Tutaj czas na wymianę doświadczeń i możliwość rozpalenia ogniska.

Bliższe informacje oraz zgłoszenia u Jakuba Pigóry pod adresem: kubapigora@googlemail.com.

A wcześniej bo już w marcu - kwietniu nastąpi kolejny etap znakowania Drogi św. Jakuba przez Wrocław do Srody Śl.:

14 III 2009 Z Popowic (kościół NMPKP O.Oblatów) do Lesnicy

28 III 2009 Z kościoła garnizonowego św. Elżbiety w Rynku do Popowic

Kwiecień 2009 – cała trasa przez Wrocław

Dolnoslaskie Towarzystwo Cyklistów podjęło się oznakowania odcinka ze Srody Śl. Do Legnicy. Ma to nastąpić w kwietniu.

Kilka uwag praktycznych

Przewodnik: "Przewodnik pielgrzyma" jest raczej "wprowadzeniem w region", niż podręcznikiem historii czy leksykonem krajoznawczym. Ma on przede wszystkim służyć praktyczną pomocą Pielgrzymom. Droga św. Jakuba jest rzeczywistością żywą, a tym samym ulegającą zmianom, w związku z czym przed wyruszeniem w Drogę sugerowane jest sprawdzenie zamieszczonej na naszej stronie - w podstronach dotyczących konkretnych szlaków - aktualnej listy miejsc noclegowych czy tymczasowych problemów na szlaku.

Legitymacja (Credencial) służy potwierdzeniu chęci odbycia pielgrzymki przez jego posiadacza. Na jego podstawie Pielgrzym może korzystać z przygotowanych miejsc noclegowych. Równocześnie deklaruje się on jako pątnik i tym samym wyraża gotowość na przyjęcie wszelkich niedogodności i trudów pielgrzymowania.

Oznakowanie: wytyczony w terenie za pomocą tabliczek lub naklejek z symbolem muszli św. Jakuba (na szlaku *Via Regia* jest to żółta muszla na granatowym tle - na odcinkach alternatywnych muszla jest biała, odcinek *Cervomontana* oznaczony jest żółtą, promienistokształtną muszlą na granatowym tle, natomiast na szlaku *Gniezno-Praga* znakiem jest biała muszla z krzyżem św. Jakuba) szlak został sprawdzony pod kątem możliwości przejścia przez Pielgrzyma pieszo. Bez ograniczeń mogą się nim poruszać także pątnicy na rowerach - w sytuacjach wyjątkowych w "Przewodniku pielgrzyma" wskazane zostały możliwości objechania kłopotliwych odcinków. Szlak oznakowany jest tylko w jedną stronę: na zachód - wszystkie Drogi św. Jakuba prowadzą wszak do jednego, wspólnego celu.

Noclegi w głównej mierze znajdują się w obiektach parafialnych i klasztornych - w tym przypadku korzystanie z miejsc noclegowych możliwe jest tylko z Legitymacją Pielgrzyma. Ponadto sugerowane jest złożenie dobrowolnej i życzliwej ofiary. W obiektach komercyjnych z reguły Pielgrzymi korzystają z ulg. Każdorazowo chęć skorzystania z noclegu należy wcześniej potwierdzić telefonicznie - wskazane jest nawet dwudniowe wyprzedzenie. Miejsca noclegowe z istoty pielgrzymowania charakteryzują się prostotą, stąd ich ewentualne niedociągnięcia powinny być przyjmowane z chrześcijańską życzliwością i otwartością. Wymagane jest posiadanie własnego śpiwora; niekiedy przydatna może być także izomata lub karimata. W każdym z miejsc noclegowych pozostawiamy po sobie czystość ... i dobre wspomnienie o Pielgrzymach.

Opieka duchowa: w przypadku miejsc noclegowych przy kościele lub klasztorze istnieje możliwość uczestniczenia w miejscowej liturgii. W ciągu dnia w mijanych (zwłaszcza mniejszych miejscowościach) można natknąć się na zamknięte kościoły (dotyczy to zwłaszcza świątyń filialnych, udostępnionych jedynie w czasie nabożeństw). Ze względu na inne obowiązki, w tym czasie duchowni także mogą być nieobecni. Możliwość uzyskania błogosławieństwa pielgrzyma lub skorzystania z sakramentu pokuty, zwyczajowo przed lub po każdej Mszy św. W większości katolickich kościołów parafialnych liturgia sprawowana jest rano (7:00 lub 7:30) oraz wieczorem (17:00 lub 18:00). Nabożeństwa w świątyniach prawosławnych i ewangelickich mają miejsce zazwyczaj w niedziele przed południem.

Co zabrać ze sobą? Od strony "technicznej" pielgrzymka na Drodze św. Jakuba nie różni się od innych wędrówek po terenach nizinnych. Wygodne (nie nowe!) obuwie sportowe lub trekkingowe oraz lekkie obuwie zastępcze, odzież dostosowana do zmiennej pogody,

latem nakrycie głowy i okulary przeciwsłoneczne, krem z filtrem UV, ochrona przeciw owadom, leki i zestaw opatrunkowy, śpiwór - to wyposażenie obowiązkowe. Wskazane jest mieć ze sobą własne sztuce oraz kubek. Sugerowane jest zabranie Pisma Świętego lub skróconej wersji "Liturgii godzin" - Słowo w Drodze nabiera szczególnego znaczenia. Osoby przywiązane do modlitwy różańcowej z pewnością znajdą wiele okazji do jej odmówienia. Książka na wieczór w schronisku - to także dobry towarzysz. Legitymację i Przewodnik masz już, drogi Pielgrzymie, przy sobie.